

Kantaverkon kehittämissuunnitelma kommentit

Tuulialfa -yhtiöt antavat seuraavan palautteen kantaverkon kehittämissuunnitelmasta 2026-2035. Kantaverkon kehittämissuunnitelma on aiemmin ollut hyvä työkalu eri energian tuotantohankkeiden hahmottamiseen:

1. Verkon kehittämisvelvollisuuden toteuttaminen itäisessä Lapissa ja Koillismaalla, verkon kehittämisen painopisteiden alueellinen eriarvoisuus

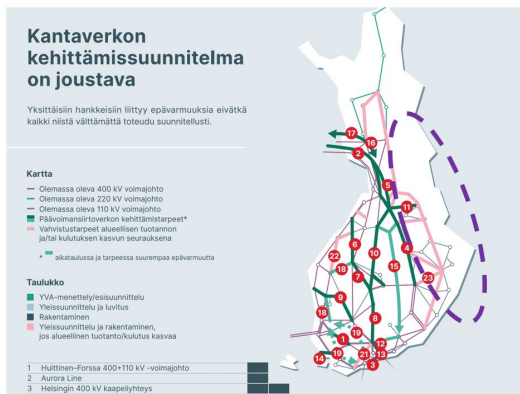
Tuulialfa -yhtiöt ovat jo muutamia vuosia sitten edellisten kehittämissuunnitelmien yhteydessä korostunut kantaverkon laajuutta maalla ja itäisen sekä pohjoisen ulottuvuuden puuttumista. Suomen hallitus on myöntänytkin välillisesti asiaan liittyen erillistä taloudellista panostusta Joensuun -seudulle järeän kantaverkon kehittämiseksi (Huutokoski-Kontiolahti).

Nyt kommenteilla olevan kehittämissuunnitelma ei, eikä visio kuitenkaan edelleenkään vastaan itäisen Lapin (ml. Koillismaan) verkon kehittämiseen siten, että se huomioisi alueille sijoittuvan tuotantokapasiteetin mahdollistamisen.

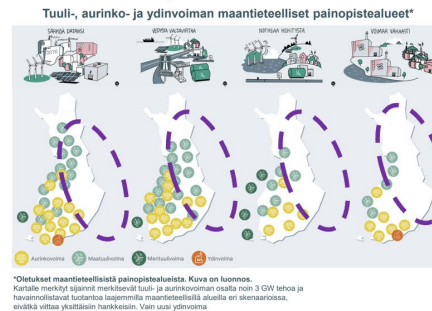
Esimerkiksi Lapin maakunnan visiona on siis energiamurros, ja jatkossa laaditaankin energiavaihemaakuntakaava. Sekä Lapin maakunnan että kommenteilla olevan kehittämissuunnitelman eriarvoisuus korostuu Meri-Lapin ja esim. itäisen Lapin välillä. Meri-Lapin alueen kantaverkkoa kehitetään merkittävillä investoinneilla ja vahvistetaan edelleen siirtoyhteyksiä Ruotsiin. Sen sijaan muualle ei koko Lapin, eikä Koillismaan alueelle ei ole suunnitteilla verkon vahvistuksia. Käsittääksemme Työ- ja elinkeinoministeriön mukaan vahva kantaverkko kuuluu myös itäiseen Suomeen, eikä verkon kehittämisvelvollisuudessa kaiketi kuitenkaan ole lain edellytyksen voida arvioida yksittäisen ministeriön, puolustusministeriön kantaa ainoana esteenä. Kantaverkon kehittäminen ko. alueelle vaatisi noin 10 vuotta, joten työ täytyy aloittaa nyt. Valtion ohjauksessa olevan Fingridin tulee kantaa omat riskinsä vihreän siirtymän ulottamisesta itäiseen Lappiin ja Koillismaalle.

Nyt Lapissa vireillä olevat tuulivoimahankkeet painottuvatkin pitkälti sähkösiirron kantaverkon lähitulevaisuuden kehittymisalueille. Maatuulivoiman rakentaminen on keskittynyt Suomessa länsirannikolle niin voimakkaasti, että Fingridin mukaan alueellinen keskittyminen haastaa jo koko sähköjärjestelmän vakautta. Fingrid on joutunutkin rajoittamaan uuden tuotannon liittämistä kantaverkkoon koko Oulun ja Porin välisellä rannikkovyöhykkeellä.

Tuulialfalla on Suomen mittakaavassa suurin tuulivoimahanke -suunnitelma itäisessä Lapissa Savukoskella ja Sallassa. Alueelle Lapioselkään on alustavasti suunniteltu noin 200 tuulivoimalaa. Yhtiö on vienyt hanketta nyt eteenpäin Salla -yhteistyövetoisesti kunnan ja maanomistajien tahtotilan mukaisesti puolustusvoimia kuunnellen. Lapioselän tuulivoimahanikkeella on erittäin suuri merkitys Sallan kunnalle ja laajemmin ajatellen koko Lapille ja kansantaloudelle. Myös Euroopankin mittakaavassa merkittävä Kemijärven vetyjalostamohanke on laajimmassa mahdollisessa mittakaavassaan täysin riippuvainen alueen verkkokehityksestä.

Skenaariot avavat kantaverkon kehittämistä eri tavoin – erityisesti vaikuttaa tuotannon sijainti

- Maatuvivoima painottuu länssirannikolle: lisäksi Sähköä dataksi painotus Pohjois-Suomeen ja Vedyistä valtavirtaa Itä-Suomeen
- Aurinkovoima painottuu Etelä-Suomeen
- Merituulivoimaa Notkeaa kehitystä länssirannikolla
- Ydinvoimaa Voimaa vakaasti Loviisan alueella ja Sähköä dataksi pääkaupunkiseudulla

FINGERID

Violetti ympyrä kertoo Suomen itäisen ja läntisen alueen verkon kehittämisen eriarvoisuudesta, joka välillisesti vaikuttaa koko Suomen kansantalouteen ja elinvoimaan.

2. Verkon kehityksessä tulee esittää kulutuskohteet ja leikkausten (suunnittelualueiden) tasapaino, jotta sen ohjausvaikutus olisi ymmärrettävissä

Kantaverkkoa kehittämisen lähtökohtana on tuotannon ja kulutuksen tasapaino. Nyt kantaverkon kehittämissuunnitelma on hyvin tuotanto -lähtöinen, vaikka alueellisesti on julkaistu merkittäviä kulutushankkeita, mm. vety ja datacenterit. Myös kaupunkialueet siirtyvät enenevässä määrin sähkölämmitykseen.

Kehittämissuunnitelma ei kerro ensinnäkään miksi verkkoa kehitetään milläkin suunnittelualueella (leikkausten sisällä) mistäkin lähtökohdista. Nyt näyttääkin siltä, että suunnitelmassa painotetaan vain etelä-pohjoissuunnan tarpeiden hahmottamiseen eikä alueellisen tasapainon saavuttamiseen. Kehittämissuunnitelmassa tulisi esittää verkon eri leikkausten epätasapaino ja sen korjaamisen keinot sekä avata kansallisia siirtotarpeita laajemmin. Käytännössä viime aikoina Suomen sisäinen siirto on kaikin tavoin ollut etelään ja siitä edelleen lähes täydellä teholla Viroon.

Uusista kulutushankkeista esimerkiksi Tuulialfa -yhtiöt ovat ottaneet Lapin alueella myös merkittäviä askelin vetyhankkeiden toteuttamiseksi. Yhtiöllä on suunnitteilla kaksi teollisen mittakaavan hanketta ja pienempi hybridilaitos. Verkon kehittämissuunnitelma ulottuu vuoteen 2035, jolloin esimerkiksi vedyn tuotannon (ja muiden jatkojalosteiden) regulaation pitäisi olla jo kirjattu ja toimeenpantu kansalliseen lainsäädäntöön.

Kehittämissuunnitelman ohjausvaikutus tulisikin saada paremmin näkyväksi. Tällöin Suomen skenaariot tukisivat paremmin verkon jatkokehittämistä seuraavan noin 10 vuoden periodilla.

Terveisin

Antti Tanskanen
Toimitusjohtaja
Tuulialfa Oy

tel. +358449770409

antti.tanskanen@tuulialfa.fi